

Research Paper

Designing a Causal Model of Academic Buoyancy in High School Students Based on Helicopter Parenting, Cognitive Load, and Academic Psychological Capital

Mozaffar Ghaffari^{1*} & Mohammad Narimani²

1. Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran.

2. Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Use your device to scan
and read article online

Article Info:

Received: 2025/03/17

Accepted: 2026/06/03

Available Online: 2026/06/21

Citation: Ghaffari, M. & Narimani, M. (2026). Designing a Causal Model of Academic Buoyancy in High School Students Based on Helicopter Parenting, Cognitive Load, and Academic Psychological Capital (Persian). *Journal of School Psychology and Institutions*, 15(1):36-48. <https://doi.org/10.22098/jsp.2026.17008.6104>

10.22098/jsp.2026.17008.6104

Extended Abstract

1. Introduction

Academic buoyancy refers to a student's capacity to successfully navigate ordinary academic setbacks and challenges that typify the course of everyday school life (Dang & Middlemiss, 2025). The five-factor model by Martin and Marsh (2008) outlines key components of academic buoyancy: control, confidence, coordination, composure, and commitment. Students with high academic buoyancy exhibit robust self-regulation, planning, perseverance, and anxiety-reduction strategies in challenging academic environments, thereby enhancing their overall academic performance.

Various environmental and familial factors are associated with academic buoyancy, notably helicopter parenting. This parenting style, characterized by excessive control and overinvolvement in children's academic and personal lives, has complex effects on students' development (Yilmaz, 2020). While overprotective parental involvement can compromise students' self-efficacy, autonomy, and problem-solving confidence, a balanced, supportive home environment can bolster academic buoyancy by fostering a sense of security (Vigdal & Brønnick, 2022).

Cognitive factors, particularly cognitive load, also play a critical role. According to Cognitive Load Theory, learners process three types of cognitive load: intrinsic load (related to task complexity and prior knowledge), extraneous load (caused by distracting,

non-instructive conditions), and germane load (which facilitates schema acquisition and learning processing) (Leppink et al., 2013). Additionally, academic psychological capital, comprising hope, self-efficacy, resilience, and optimism, acts as a significant psychological resource for academic success (Sweet & Swayze, 2020). Hope provides the willpower and pathways to achieve goals; self-efficacy reinforces the belief in one's capacity to execute tasks; resilience facilitates recovery from setbacks; and optimism fosters positive expectations for future academic outcomes (Ramírez-Pérez & Zurita Zurita, 2024). Although prior studies have linked academic buoyancy to positive educational outcomes, the underlying systemic mechanisms remain under-explored (Hirvonen et al., 2022). Specifically, the joint causal pathways involving helicopter parenting, cognitive load, and psychological capital have not been comprehensively modeled (Wang & Lajoie, 2023). Therefore, this study aimed to test a structural equation model linking these variables to academic buoyancy in high school students.

2. Materials and Methods

This correlational study utilized structural equation modeling (SEM). The statistical population comprised all high school students in Miandoab during the 2024 academic year. A sample of 250 students was selected using convenience sampling. Following coordination with school administrations, researchers visited classrooms to distribute questionnaires. Participation was voluntary, anonymous, and had no impact on students' grades. Informed consent was obtained from all participants.

*Corresponding Author:

Mozaffar Ghaffari

Address: Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran.

Tel: +98 (21) 23320000

E-mail: Mozaffar.ghaffari@pnu.ac.ir

Copyright © 2026 by Authors. Published by University of Mohaghegh Ardabili. This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Non-commercial purposes uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

Data were collected using standard instruments for academic psychological capital, cognitive load, academic buoyancy, and helicopter parenting. Statistical analysis was performed using Pearson correlation coefficients to assess bivariate relationships, the Sobel test to evaluate mediation, and bootstrapping to analyze direct and indirect path coefficients. Data analysis was conducted using SPSS and AMOS (version 26) with the significance threshold set at $P < 0.05$.

3. Results

Pearson correlation analysis was conducted to examine

the bivariate relationships among the variables. The results showed that cognitive load ($r = -0.42$) and helicopter parenting ($r = -0.31$) were significantly and negatively correlated with academic buoyancy. Conversely, academic psychological capital exhibited a significant positive correlation with academic buoyancy ($r = 0.39$) (Table 1).

Prior to path analysis, the assumption of multivariate normality was assessed. Mardia's multivariate kurtosis and skewness coefficients confirmed that the data met the assumption of multivariate normality.

Table 1. Correlation matrix of variables and Mardia's coefficient

Variables	1				
1. Academic buoyancy					
2. Academic psychological capital	0.388	Mardia's Kurtosis Coefficient (SD)	1.56(0.12)	Mardia's Skewness Coefficient (SD)	1.4(0.11)
3. Cognitive load	-0.42				
4. Helicopter parenting	-0.31				

4. Discussion and Conclusion

The findings of this study offer critical insights into the dynamics of student success. The significant negative effect of helicopter parenting on academic buoyancy supports the notion that excessive parental control hinders the development of autonomy. By removing every obstacle, helicopter parents prevent their children from developing the "psychological muscle" needed to navigate daily challenges. This, in turn, exacerbates cognitive load, as students become dependent on external guidance rather than internalized self-regulatory schemas. Furthermore, academic psychological capital emerged as a robust predictor of buoyancy. Students who possess high levels of hope and resilience are better equipped to reinterpret academic setbacks as learning opportunities rather than threats. The mediation role of cognitive load highlights that when students are overwhelmed by external pressures (parental interference) and internal pressures (task complexity), their capacity to utilize their psychological resources is diminished.

While this study provides a comprehensive model, it has limitations. The convenience sampling method in Miandoab limits the generalizability of these findings to broader cultural contexts. Additionally, the cross-sectional nature of the study precludes definitive causal conclusions, which could only be solidified through longitudinal data. Future research should consider employing longitudinal designs to observe how these

relationships evolve over the course of the academic year and investigate the moderating role of cultural factors in parental involvement.

In conclusion, psychologists and teachers can enhance students' academic buoyancy by reducing unnecessary cognitive load through structured, step-by-step learning strategies and by fostering an environment that encourages student independence. Interventions should focus not only on the student but also on psycho-educational programs for parents to mitigate the detrimental effects of over-protective parenting.

5. Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All ethical principles are observed in this research study. At all stages, participants were allowed to leave the study. Moreover, informed consent to participate in the study was obtained from all participants before the study began.

Funding

The research was funded by Payam-e Noor University.

Authors' contributions

All authors contributed equally to the design, implementation, and writing of the study.

Conflicts of interest

There is no conflict of interest.

مقاله پژوهشی

طراحی مدل علی پایداری تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم بر اساس فرزندپروری هلیکوپتری، بار شناختی و سرمایه روانشناختی تحصیلی

مظفر غفاری^{۱*} و محمد نریمانی^۲

۱. گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۲. استاد ممتاز گروه روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

استاددهی: غفاری، م. و نریمانی، م. (۱۴۰۵). طراحی مدل علی پایداری تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم بر اساس فرزندپروری هلیکوپتری، بار شناختی و سرمایه روانشناختی تحصیلی. فصلنامه روانشناسی مدرسه و آموزشگاه، ۱۵(۱): ۴۸-۳۶. <https://doi.org/10.22098/jsp.2026.17436.6159>

doi 10.22098/jsp.2026.17436.6159

چکیده

هدف: تحقیق حاضر با هدف طراحی مدل علی پایداری تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم بر اساس فرزندپروری هلیکوپتری، بار شناختی و سرمایه روانشناختی تحصیلی اجرا شد.

روش‌ها: روش تحقیق مطالعه، توصیفی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه‌ی آماری تحقیق شامل تمامی دانش آموزان مقطع متوسطه‌ی دوم شهرستان میاندوآب در سال ۱۴۰۳ بود که از میان آن‌ها، ۲۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه سرمایه روانشناختی تحصیلی، مقیاس بار شناختی، پرسش‌نامه پایداری تحصیلی و پرسش‌نامه فرزندپروری هلیکوپتری بود. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون، بوت استرپ و آزمون سوبل و در محیط نرم‌افزارهای SPSS و Amos نسخه ۲۴ انجام شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که الگوی پیشنهادی از برازش نسبتاً مناسبی در تمامی شاخص‌های برازندگی برخوردار است. همچنین، متغیرهای سرمایه روانشناختی تحصیلی، بار شناختی، و فرزندپروری هلیکوپتری در تبیین مدل پایداری تحصیلی دانش آموزان نقش معناداری ایفا می‌کنند؛ به‌طوری‌که این متغیرها توانستند ۵۸ درصد از واریانس پایداری تحصیلی دانش آموزان را تبیین کنند. اثر مستقیم سرمایه روانشناختی تحصیلی (۰/۳۲)، فرزند پروری هلیکوپتری (۰/۲۲-) و بارشناختی (۰/۳۶-) در برآورد پایداری تحصیلی دانش آموزان معنی‌دار به‌دست آمد. اثر غیر مستقیم سرمایه روانشناختی تحصیلی (t=۲/۳) و فرزند پروری هلیکوپتری (t=۳/۱۱) با میانجی‌گری نقش واسطه‌ای بارشناختی معنی‌دار بود (p<۰/۰۵).

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج حاصل، به نظر می‌رسد که روانشناسان و معلمان می‌توانند با کاهش بار شناختی غیرضروری، اثرات منفی سبک‌های فرزندپروری ناکارآمد را کنترل کرده و پایداری تحصیلی را در میان دانش آموزان افزایش دهند.

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۳/۱۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۳/۳۱

کلیدواژه‌ها:

پایداری تحصیلی، فرزندپروری

هلیکوپتری، بار شناختی، سرمایه

روانشناختی تحصیلی

مقدمه

این واکنش‌ها عمدتاً به میزان پایداری و انگیزه تحصیلی آن‌ها بستگی دارد (اورسین^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). پایداری تحصیلی^۳ به واکنش

1. Putwain
2. Ursin
3. academic buoyancy

در محیط‌های آموزشی، دانش آموزان اغلب با چالش‌هایی مانند مواجهه با تکالیف دشوار، انجام هم‌زمان چندین تکلیف و دریافت انتقاد از اطرافیان روبه‌رو می‌شوند (پوت و این^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). باین حال، هر دانش آموز به این چالش‌ها، به شیوه‌ای متفاوت واکنش نشان می‌دهد که

* نویسنده مسئول:

مظفر غفاری

نشانی: گروه روان‌شناسی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

تلفن: ۲۳۳۲۰۰۰۰ (۲۱) ۹۸+

پست الکترونیکی: Mozaffar.ghaffari@pnu.ac.ir

روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه

سازگاران دانش‌آموز در مواجهه با ناکامی‌ها و چالش‌های مرتبط با تحصیل اشاره دارد که به‌طور معمول در فرآیند یادگیری و پیشرفت تحصیلی رخ می‌دهند (دانگ و میدلمیس^۱، ۲۰۲۵). ساختار پایداری تحصیلی مشابه ساختار تاب‌آوری تحصیلی است، اما از آن متمایز می‌شود. پایداری تحصیلی بر نحوه‌ی مواجهه دانش‌آموزان با چالش‌های جزئی و روزمره‌ی تحصیلی تمرکز دارد، درحالی‌که تاب‌آوری تحصیلی به کنترل و غلبه بر مسائل و مشکلات بزرگ‌تر و اساسی‌تر در مسیر تحصیل می‌پردازد (مارتین و مارش^۲، ۲۰۰۹). برخلاف سبک‌های مقابله‌ای که به راهبردهای خاص برای حل مشکلات اشاره دارد و ایمنی که به سازوکارهای دفاعی زیستی مربوط می‌شود، پایداری تحصیلی بر ناکامی‌های روزمره‌ی تحصیلی تمرکز دارد و به نحوه‌ی سازگاری دانش‌آموزان با این چالش‌های مداوم می‌پردازد (زنگ^۳ و همکاران، ۲۰۲۵). مدل C5 مارتین و مارش (۲۰۰۸) پنج مؤلفه‌ی کلیدی برای پایداری تحصیلی ارائه می‌دهد که شامل کنترل، اعتماد به نفس، هماهنگی، آرامش و تعهد است. این مؤلفه‌ها نشان می‌دهند که دانش‌آموزان دارای پایداری تحصیلی قادرند در شرایط تحصیلی چالش‌برانگیز، سطح بالایی از مدیریت، برنامه‌ریزی، اعتماد به نفس، پایداری و کاهش اضطراب را حفظ کنند، که این امر به بهبود عملکرد تحصیلی آن‌ها کمک می‌کند.

عوامل مختلفی می‌توانند با پایداری تحصیلی دانش‌آموزان در ارتباط باشند که یکی از مهم‌ترین آن‌ها فرزندپروری هلیکوپتری^۴ است. این سبک فرزندپروری، که به کنترل بیش از حد والدین بر زندگی تحصیلی و شخصی فرزندان اشاره دارد، می‌تواند تأثیرات دوگانه‌ای بر پایداری تحصیلی داشته باشد (پلماز^۵، ۲۰۲۰). از یک سو، حمایت افراطی والدین ممکن است منجر به کاهش خودکارآمدی و استقلال دانش‌آموزان شود، زیرا آن‌ها به توانایی‌های خود در حل مشکلات تحصیلی و تصمیم‌گیری مستقل کمتر اعتماد می‌کنند. از سوی دیگر، ایجاد یک محیط حمایتی متعادل می‌تواند موجب افزایش سطح پایداری تحصیلی شود، زیرا دانش‌آموزان در این شرایط احساس امنیت بیشتری کرده و با اطمینان بیشتری با چالش‌های تحصیلی روبه‌رو می‌شوند (ویگدال و برونیگ^۶، ۲۰۲۲). اصطلاح فرزندپروری هلیکوپتری، به والدینی اشاره دارد که مانند یک بالگرد بر فراز فرزندان خود در حال پرواز هستند و آماده‌اند تا در هر لحظه از ناکامی‌ها و تجربیات ناخوشایند فرزندشان جلوگیری کنند، از این منظر، چنین والدینی به‌طور ضمنی این پیام را به فرزندان خود منتقل می‌کنند که آن‌ها قادر به غلبه بر چالش‌های خود نیستند و به محافظت دائمی در برابر خطرات دنیای بیرون نیاز دارند (کلین و فی^۷، ۲۰۲۰). شواهد تحقیقی نشان می‌دهند که فرزندپروری هلیکوپتری، می‌تواند

پیامدهای منفی بر سلامت روانی کودک داشته باشد، از جمله افزایش اضطراب و افسردگی. این سبک فرزندپروری با کاهش خودکارآمدی، افزایش وابستگی، و کاهش توانایی کودک در مقابله با چالش‌های روزمره همراه است، که می‌تواند بر رشد روان‌شناختی و پایداری تحصیلی او تأثیرگذار باشد (لاروزا^۸ و همکاران، ۲۰۲۵). بین فرزندپروری هلیکوپتری با خودکارآمدی تحصیلی پایین و مکان کنترل درونی تحصیلی رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد (گولر اوزتکین^۹، ۲۰۲۵). نقش فرزندپروری هلیکوپتری والدین در تبیین رضایت از زندگی و عملکرد تحصیلی فرزندان منفی می‌باشد، به طوری که ۱۰٪ از واریانس عملکرد تحصیلی و ۲۶٪ از واریانس رضایت از زندگی فرزندان از طریق فرزندپروری هلیکوپتری والدین قابل تبیین است (شیفرین^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۹).

از جمله عوامل شناختی مؤثر بر میزان پایداری تحصیلی دانش‌آموزان، بار شناختی^{۱۱} است. بر اساس نظریه بار شناختی، فرد هنگام یادگیری با سه نوع بار شناختی مواجه می‌شود. بار شناختی درونی^{۱۱}، میزان پیچیدگی تکلیف را در ارتباط با دانش پیشین یادگیرنده تعیین می‌کند؛ بار شناختی زائد یا بیرونی^{۱۲} به شرایط و عوامل مزاحمی همچون سروصدا و فعالیت‌های غیرمرتبط اشاره دارد که کمکی به یادگیری نمی‌کنند و حتی ممکن است مانعی برای آن باشند. در مقابل، بار شناختی سازنده یا مرتبط^{۱۳} شامل شرایط و عواملی است که به یادگیری کمک کرده و موجب شکل‌گیری طرحواره‌های ذهنی در یادگیرنده می‌شود (لینگ^{۱۴} و همکاران، ۲۰۱۳). در فرآیند آموزش، بهینه‌سازی بار شناختی امری ضروری است. بار درونی باید از طریق انتخاب تکالیف یادگیری متناسب با دانش پیشین یادگیرندگان مدیریت شود. در همین حال، بار زائد (EL) باید به حداقل برسد تا از تحمیل بار شناختی غیرمؤثر جلوگیری شده و فرصت کافی برای مشارکت در فعالیت‌هایی که بار سازنده (GL) را افزایش می‌دهند، فراهم گردد (اسکولموفسکی^{۱۵}، ۲۰۲۲). با کاهش بار شناختی زائد، منابع شناختی بیشتری برای پردازش اطلاعات ضروری در دسترس خواهد بود که این امر یادگیری عمیق‌تر و پایداری را تسهیل می‌کند. بین بار شناختی بیرونی یا زائد با پایداری و بهزیستی تحصیلی رابطه‌ای منفی و معنادار وجود دارد، به این معنا که افزایش بار شناختی

1. Dang & Middlemiss

2. Martin & Marsh

3. Zeng

4. helicopter parenting

5. Yilmaz

6. Vigdal & Brønnekk

7. Cline & Fay

8. La Rosa

9. Schiffirin

10. cognitive load

11. intrinsic cognitive load

12. extraneous cognitive load

13. germane cognitive load

روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه

پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان بود. به عبارت دیگر، پژوهشگران تلاش داشتند اثر واسطه‌ای بار شناختی را در تعدیل رابطه سرمایه روان‌شناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری با پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان تبیین کنند. مطالعاتی که اثر واسطه‌ای بار شناختی را در ارتباط با این مفاهیم و متغیرها بررسی کنند تاکنون انجام نشده است یا حداقل پژوهشگران موفق به یافتن چنین تحقیقاتی نشده‌اند. باین‌حال، مطالعاتی وجود دارند که نشان داده‌اند بار شناختی مثبت، ارتباط و تعامل دانش‌قبلی با درگیری تحصیلی دانش‌آموز را افزایش می‌دهد، درحالی‌که اگر بار شناختی دانش‌آموز منفی باشد، این تعامل کاهش می‌یابد (دانگ^۷ و همکاران، ۲۰۲۰). علاوه بر این، بار شناختی رابطه بین فرایند یادگیری و مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پرستاری را در محیط شبیه‌سازی شده میانجی‌گری می‌کند (یونگ و روه^۸، ۲۰۲۲). همچنین، بار شناختی تأثیرات تعامل بین راهنمایی از طریق پرسش‌ها و نشانه‌ها را بر میزان یادگیری دانش‌آموزان میانجی‌گری کرده است (هان^۹ و همکاران، ۲۰۲۵). پایستگی تحصیلی به توانایی دانش‌آموزان در غلبه بر چالش‌های روزمره‌ی آموزشی اشاره دارد و می‌تواند تأثیر مثبتی بر باورها و رفتارهای آن‌ها در موقعیت‌های یادگیری داشته باشد. اگرچه تحقیقات پیشین نشان داده‌اند که پایستگی تحصیلی با پیامدهای تحصیلی مثبت مرتبط است، اما هنوز به‌طور دقیق بررسی نشده است که این ویژگی چگونه در محیط‌های یادگیری شکل می‌گیرد و چه مفاهیم و متغیرهایی در توسعه و تقویت آن نقش دارند. شناسایی این عوامل می‌تواند به درک بهتر مکانیسم‌های پایستگی تحصیلی و تدوین راهبردهای مؤثر برای ارتقای آن در دانش‌آموزان کمک کند (هیرون^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۲۰). همچنین، در حالی که بار شناختی، سرمایه روان‌شناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری سه عامل تعیین‌کننده در پایستگی تحصیلی محسوب می‌شوند، اما طراحی مدل علی پایستگی تحصیلی بر اساس این متغیرها هنوز در مراحل ابتدایی پژوهش قرار دارد (وانگ و لاجوی^{۱۱}، ۲۰۲۳). از این رو، پژوهشگران در این مطالعه تلاش کرده‌اند تا بررسی کنند که آیا مدل علی پایستگی تحصیلی، مبتنی بر متغیرهای بار شناختی، سرمایه روان‌شناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری، از برازش مناسبی برخوردار است یا خیر؟

زائد می‌تواند موجب کاهش پایستگی تحصیلی و افت سطح بهزیستی دانش‌آموزان شود. در مقابل، بار شناختی سازنده با پایستگی و بهزیستی تحصیلی همبستگی مثبت و معناداری دارد، به این صورت که افزایش این نوع بار شناختی، که به پردازش عمیق‌تر اطلاعات و یادگیری مؤثرتر منجر می‌شود، می‌تواند نقش مهمی در تقویت پایستگی و بهزیستی تحصیلی ایفا کند (هاثورن^۱ و همکاران، ۲۰۱۹؛ پرزور و همکاران، ۱۴۰۵). هرچقدر میزان بار شناختی (زائد) کمتر باشد، دانش‌آموزان قادر خواهند بود اطلاعات را بهتر پردازش کرده و به نتایج آموزشی مطلوب‌تری دست یابند (ون^۲ و محمدعلی، ۲۰۲۴). معلمان با استفاده از راهبردهای کاهش بار شناختی، می‌توانند بار شناختی دانش‌آموزان را کاهش دهند و در عین حال، انگیزه خودتنظیمی، درگیری تحصیلی و عملکرد تحصیلی آنان را بهبود بخشند (ایوانز^۳ و همکاران، ۲۰۲۴).

یکی از عوامل مؤثر بر پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان، سرمایه روان‌شناختی تحصیلی است. این مفهوم شامل چهار منبع روان‌شناختی امید، خودکارآمدی، تاب‌آوری و خوش‌بینی است که نقشی تعیین‌کننده در موفقیت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند (اسویت و سوزی^۴، ۲۰۲۰). امید به عنوان یک حالت روان‌شناختی مثبت و پویایی تعریف می‌شود که شامل انگیزه فرد برای دستیابی به اهداف (اراده یا عاملیت) و توانایی یافتن مسیرهای مناسب برای رسیدن به آن‌ها (مسیریابی) است. افراد با سطح امید بالا، حتی در مواجهه با موانع، به دنبال راه‌های جایگزین برای رسیدن به اهداف خود هستند و در مسیر تحصیلی خود پشتکار بیشتری نشان می‌دهند. خودکارآمدی، به عنوان باور فرد به توانایی‌های خود در سازمان‌دهی و اجرای اقدامات موردنیاز برای دستیابی به اهداف شناخته می‌شود. تاب‌آوری به عنوان ظرفیت روان‌شناختی مثبت برای بازیابی و بازگشت از ناملایمات، عدم قطعیت، تعارض، شکست یا حتی تغییرات مثبت، پیشرفت و افزایش مسئولیت‌پذیری تعریف شده است. خوش‌بینی نیز به عنوان انتظار موفقیت در آینده در نظر گرفته می‌شود و افراد خوش‌بین معمولاً انتظار رویدادهای مثبت را دارند و نگرش مثبتی نسبت به چالش‌ها و فرصت‌های آینده دارند (رامیرز و زوریتا-زوریتا، ۲۰۲۴). سرمایه روان‌شناختی تحصیلی نقش مهمی در افزایش ماندگاری تحصیلی و موفقیت دانش‌آموزان ایفا می‌کند. تقویت این چهار مؤلفه می‌تواند به افزایش انگیزه، بهبود عملکرد تحصیلی و کاهش نرخ ترک تحصیل منجر شود (لی و سحرالدین^۵، ۲۰۲۳). یافته‌ها نشان داد که رابطه مثبت و معناداری بین سرمایه روان‌شناختی با عزت نفس و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان وجود دارد (آلمورو موده^۶ و همکاران، ۲۰۲۳).

یکی دیگر از اهداف این مطالعه، بررسی نقش واسطه‌ای بار شناختی در ارتباط میان سرمایه روان‌شناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری با

1. Hawthorne
2. Wen
3. Evans
4. Sweet & Swayze
5. Li & Saharuddin
6. Almurumudhe
7. Dong
8. Jung & Roh
9. Han
10. Hirvonen
11. Wang & Lajoie

روش پژوهش

روش تحقیق مطالعه، همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه‌ی آماری تحقیق شامل تمامی دانش‌آموزان مقطع متوسطه‌ی دوم شهرستان میاندوآب در سال ۱۴۰۳ بود که از میان آن‌ها، ۲۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. روش تعیین حجم نمونه با استفاده از فرمول نمونه‌گیری طرح‌های همبستگی $N = \left(\frac{z_{\alpha} + z_{\beta}}{e} \right)^2 + 3$ مقطعی و انجام یک مطالعه مقدماتی بر روی ۵۰ نفر انجام شد. با در نظر گرفتن خطای ۰/۰۵ و حداقل میزان همبستگی ۰/۱۷۶ بین متغیرهای پیش‌بین و متغیر ملاک، تعداد ۲۵۰ نفر برای شرکت در مطالعه انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل دانش‌آموز بودن در مقطع متوسطه دوم، قرار داشتن در دامنه سنی ۱۵ تا ۱۸ سال، نداشتن مشکلات یادگیری شدید یا اختلالات شناختی تأییدشده در پرونده تحصیلی، شرکت منظم در کلاس‌های آموزشی و تمایل به همکاری و تکمیل پرسش‌نامه‌های پژوهش است. معیارهای خروج نیز شامل عدم تکمیل پرسش‌نامه‌ها به‌طور کامل، پاسخ‌دهی غیرمنطقی، بی‌دقت یا شانس‌ی به سؤالات و غیبت طولانی‌مدت در کلاس‌های درسی که می‌تواند بر نتایج پژوهش تأثیر بگذارد، خواهد بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه سرمایه روان‌شناختی تحصیلی زارعی و همکاران (۱۳۹۹)، مقیاس بار شناختی کلیش و همکاران (۲۰۱۷)، پرسش‌نامه پایستگی تحصیلی مارتین و مارش (۲۰۰۸)، و پرسش‌نامه فرزندپروری هلی کوپتری شیفرین و همکاران (۲۰۱۴) بود. **پرسشنامه پایستگی تحصیلی:** این پرسشنامه در سال ۲۰۰۸ توسط مارتین و مارش طراحی شده است. این پرسش‌نامه دارای ۶ سؤال می‌باشد که در طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم طراحی شده است. کاملاً موافقم نمره ۵، تا حدی موافقم نمره ۴، بی‌نظر نمره ۳، تا حدی مخالفم نمره ۲ و کاملاً مخالفم نمره ۱ را به خود اختصاص می‌دهند. حداکثر نمره ۳۰ و حداقل نمره ۶ می‌باشد. هرچه نمره بیشتر باشد میزان پایستگی تحصیلی بیشتر است. پایایی پرسش‌نامه در تحقیقات مارتین و مارش (۲۰۰۸) از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برآورد شده است. روایی محتوایی نیز با استفاده از نظر متخصصان حوزه روانشناسی تربیتی مطلوب گزارش شد. در ایران ملا حسینی و همکاران (۱۴۰۱) پایایی پرسش‌نامه را به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ و در پژوهش بایرام نژاد و همکاران (۱۳۹۹) ۰/۷۴ گزارش کرده‌اند. در مطالعه حاضر ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۸۸ به‌دست آمد.

پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی تحصیلی: برای ارزیابی سرمایه روان‌شناختی تحصیلی دانش‌آموزان، از پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی تحصیلی زارعی و همکاران (۱۳۹۹) استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۴۸

سؤال است که آزمودنی‌ها به هر گویه در مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) پاسخ می‌دهند. این ابزار دارای چهار خرده‌مقیاس امیدواری تحصیلی، تاب‌آوری تحصیلی، خوش‌بینی تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی است. برای بررسی روایی و تعیین ساختار عاملی پرسشنامه، از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم استفاده شد. نتایج نشان داد که در تحلیل عاملی تأییدی، هر چهار عامل در نظر گرفته شده بر اساس مبانی نظری مورد تأیید قرار گرفتند. روایی ملاکی نیز از طریق محاسبه همبستگی با نمره پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی لوتانز (۲۰۰۷) بررسی شد و نتایج حاکی از روایی رضایت‌بخش ابزار بود. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد و ضریب پایایی کل برابر با ۰/۹۲ به دست آمد. بنابراین، این ابزار می‌تواند به‌عنوان یک مقیاس معتبر و پایا در پژوهش‌های مرتبط با سرمایه روان‌شناختی تحصیلی مورد استفاده قرار گیرد. در این مطالعه، ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۹۲ به‌دست آمد. **پرسشنامه بارشناختی:** برای سنجش بار شناختی دانش‌آموزان از مقیاس بار شناختی کلیش و همکاران (۲۰۱۷) استفاده شد. این ابزار شامل ۸ سؤال است که برای ارزیابی بار شناختی طراحی شده‌اند. از این تعداد، دو سؤال به سنجش بار شناختی درون‌زاد، سه سؤال به بار شناختی مطلوب و سه سؤال دیگر به بار شناختی برون‌زاد اختصاص دارند. پاسخ‌دهندگان میزان بار شناختی خود را در یک مقیاس ۷ درجه‌ای از ۱ (خیلی خیلی کم) تا ۷ (خیلی خیلی زیاد) ارزیابی می‌کنند. پایایی این ابزار با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ بررسی شد. ضرایب پایایی برای بار شناختی درون‌زاد ۰/۸۱، برای بار شناختی برون‌زاد ۰/۸۶ و برای بار شناختی مطلوب ۰/۶۷ گزارش شد. با حذف سؤال سوم، ضریب آلفای کرونباخ برای بار شناختی مطلوب به ۰/۸۵ افزایش یافت که نشان‌دهنده بهبود پایایی این بخش از ابزار است. در ایران، برای بررسی ساختار عاملی پرسشنامه، تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزار LISREL انجام شد. یافته‌ها نشان داد که این پرسشنامه از پایایی و اعتبار مناسبی برای سنجش انواع مختلف بار شناختی برخوردار است. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نیز مدل ساختاری سه عاملی را تأیید کرد. شاخص‌های تناسب مدل نشان دادند که ساختار سه عاملی پرسشنامه تطابق مطلوبی با داده‌ها دارد. بنابراین، این پرسشنامه می‌تواند ابزار مناسبی برای اندازه‌گیری انواع مختلف بار شناختی در دانش‌آموزان پایه‌های هفتم و هشتم محسوب شود (زاهد و همکاران، ۱۴۰۰). در مطالعه حاضر ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۸۱ به‌دست آمد.

پرسشنامه فرزندپروری هلی کوپتری: پرسش‌نامه فرزندپروری هلی کوپتری توسط شیفرین و همکاران (۲۰۱۴) طراحی شده و شامل ۲۶ سؤال است که هر سؤال در مقیاس لیکرت ۶ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۶ (کاملاً موافقم) اندازه‌گیری می‌شود. امتیاز قابل اندازه‌گیری این

روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه

و ضرورت مطالعه برای دانش‌آموزان توضیح داده شد و تأکید گردید که شرکت در این تحقیق کاملاً داوطلبانه است و عدم مشارکت هیچ تأثیری بر نمرات میان‌ترم یا پایان‌ترم آن‌ها نخواهد داشت. پس از دریافت رضایت آگاهانه از دانش‌آموزان، پرسشنامه‌ها در میان آن‌ها توزیع و داده‌ها جمع‌آوری شد. داده‌های گردآوری‌شده با استفاده از روش‌های آماری مورد تحلیل قرار گرفت. برای بررسی همبستگی ساده متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون، برای تحلیل نقش میانجی بار شناختی از آزمون سوبل، و برای ارزیابی اثر مستقیم متغیرهای سرمایه روان‌شناختی تحصیلی، بار شناختی و فرزندپروری هلی کوپتری از روش بوت‌استرپ استفاده شد. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزارهای SPSS و AMOS نسخه ۲۶ انجام گرفت و سطح معناداری $P < 0.05$ به عنوان معیار ارتباط معنادار در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

نمونه آماری پژوهش شامل ۲۵۰ نفر از دانش‌آموزان عادی متوسطه دوم شهرستان میاندوآب بود که به روش دردسترس انتخاب شدند. این دانش‌آموزان در دامنه سنی ۱۶ تا ۱۸ سال قرار داشتند و میانگین سنی آن‌ها ۱۷/۲ سال بود. توزیع این دانش‌آموزان به تفکیک پایه‌های تحصیلی به این صورت بود: ۳۲ درصد در پایه دهم، ۳۷ درصد در پایه یازدهم، و ۳۱ درصد در پایه دوازدهم. اطلاعات مربوط به میانگین و انحراف معیار متغیرها در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار پایداری تحصیلی، سرمایه روان‌شناختی، بارشناختی و فرزندپروری هلی کوپتری

متغیر	Min	Max	M	SD
پایداری تحصیلی	۶	۳۰	۱۸	۴/۱
سرمایه روان‌شناختی تحصیلی	۴۸	۱۹۲	۱۸۷	۴/۳
بارشناختی	۶	۳۲		
فرزندپروری هلی کوپتری	۲۶	۱۰۴	۶۵/۵	۱۳/۲

می‌یابد. در مقابل، سرمایه روان‌شناختی تحصیلی ($r = 0.39$) با پایداری تحصیلی دانش‌آموزان همبستگی مثبت و معناداری نشان داد (جدول ۲). در استفاده از روش تحلیل مسیر، بررسی پیش‌فرض‌های این روش پیش از انجام تحلیل داده‌ها ضروری است. نرمال بودن چندمتغیره یکی از مفروضه‌های مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد. بر اساس ضرایب کشیدگی و چولگی مardia و میزان معناداری ضرایب، مفروضه نرمال بودن چندمتغیره در این مطالعه رعایت شده است.

پرسشنامه از ۱ تا ۶ متغیر است (شیرین و همکاران، ۲۰۱۴). روایی این پرسش‌نامه در یک مطالعه شامل ۱۰ دانشگاه مورد بررسی قرار گرفت. داده‌ها از ۲۲۹ دانشجوی پرستاری از پنج دانشگاه مختلف در مکان‌های متفاوت جمع‌آوری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS 21.0 و روش‌هایی همچون تحلیل عاملی اکتشافی، آزمون تی و آنالیز واریانس یک‌طرفه استفاده شد. نتایج نشان داد که هرچه امتیاز فرد بالاتر باشد، سطح فرزندپروری هلی کوپتری نیز بالاتر است. شاخص روایی پرسش‌نامه بیش از ۰/۸۰ برآورد شد که در سطح قابل قبولی قرار دارد. همچنین، پایایی این ابزار از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۱ ارزیابی شده است. در ایران، فولادی و همکاران (۱۴۰۲) نشان دادند که ابزار والدگری هلی کوپتری از دو عامل درگیری ذهنی و درگیری عملی تشکیل شده است. نتایج تحلیل عاملی تأییدی بیانگر آن بود که ساختار دو عاملی این ابزار برازش مناسبی با داده‌ها دارد و مدل مورد تأیید است. علاوه بر این، همبستگی بین ابعاد والدگری هلی کوپتری با فراوالدگری از روایی سازه این ابزار حمایت کرد. در نهایت، ضریب همسانی درونی این ابزار (آلفای کرونباخ = ۰/۸۵) در سطح مطلوبی گزارش شد. در این پژوهش، ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۸۶ به دست آمد. پژوهشگران پس از هماهنگی با مسئولین مدارس و معلمان، برنامه کلاسی مشارکت‌کنندگان را از مدارس دریافت کرده و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در کلاس‌های درس حضور یافتند. در ابتدای پژوهش، اهمیت

برای بررسی میزان همبستگی ساده بین متغیرهای سرمایه روان‌شناختی تحصیلی، بار شناختی و فرزندپروری هلی کوپتری با پایداری تحصیلی دانش‌آموزان، از ماتریس همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج نشان داد که بار شناختی ($r = -0.42$) و فرزندپروری هلی کوپتری ($r = -0.31$) با پایداری تحصیلی دانش‌آموزان همبستگی منفی و معناداری دارند (۰/۰۵ $p <$). این یافته‌ها نشان می‌دهند که با افزایش بار شناختی و اتخاذ سبک فرزندپروری هلی کوپتری، میزان پایداری تحصیلی دانش‌آموزان کاهش

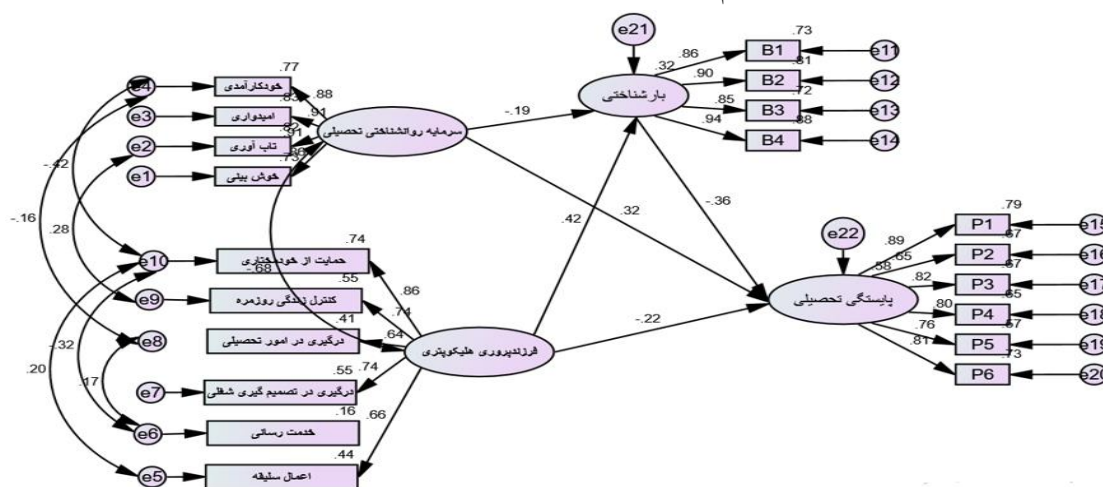
جدول ۲. ماتریس همبستگی ساده متغیرهای مطالعه با پایداری تحصیلی، آموزش و میزان ضریب مardia

متغیرها	۱	۲	۳
۱- پایداری تحصیلی	۱		
۲- سرمایه روان‌شناختی تحصیلی	۰/۳۸۸	۱	
۳- چولگی ضریب مardia	۱/۵۶	۰/۱۲	۱
۴- چولگی ضریب مardia	۱/۴	۰/۱۱	۱
۵- انحراف معیار	۰/۱۲	۰/۱۱	۱

متغیرها	۱
۳- فرزند پروری هلی کوپتری	-۰/۳۱
۴- بارشناختی	-۰/۴۲

روانشناختی تحصیلی (۰/۳۲)، فرزند پروری هلی کوپتری (۰/۲۲-) و بارشناختی (۰/۳۶-) در برآورد پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان معنی‌دار به‌دست آمد. اثر غیر مستقیم سرمایه روانشناختی تحصیلی (t-value=۲/۳) و فرزند پروری هلی کوپتری (t-value=۳/۱۱) با میانجی‌گری نقش واسطه‌ای بارشناختی معنی‌دار بود (نمودار ۱).

برای تعیین معناداری روابط میانجی در مدل، از آزمون سوبل استفاده شد. نتایج نشان داد که متغیرهای سرمایه روانشناختی تحصیلی، بارشناختی و فرزندپروری هلی کوپتری در تبیین مدل پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان نقش دارند، به‌طوری که در مجموع ۵۸٪ از واریانس پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان از طریق متغیرهای مدل تبیین شد. اثر مستقیم سرمایه

نمودار ۱. ضرایب استاندارد مدل پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان

تطبیقی یا CFI در مدل بیشتر ۰/۹ می‌باشد. همچنین در مدل‌های مناسب، شاخص نسبت کای اسکور به درجه آزادی X^2/df باید در دامنه ۱الی ۳ باشد که در این مدل شاخص نسبت کای اسکور به درجه آزادی X^2/df در دامنه ۱الی ۳ قرار گرفته است. ضمناً شاخص ریشه میانگین مربع خطای برآورد یا RMSEA باید کوچکتر از ۰/۰۹ باشد که در این مدل ۰/۰۷ دست آمد که نشان می‌دهد اعتبار این مدل مطلوب است (جدول ۳).

برای سنجش میزان برازش مدل ترسیمی پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان، از نرم افزار آموس Amos ورژن ۲۶ استفاده شد. خروجی مدل نقش واسطه‌ای بارشناختی را در همبستگی بین سرمایه روانشناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری با پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان معنی‌دار نشان داد، زیرا مقادیر شاخص برازندگی یا GFI، شاخص برازندگی تعدیل شده یا AGFI، شاخص برازش افزایشی یا IFI و شاخص برازش

جدول ۳. برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها براساس شاخص برازندگی

شاخص برازندگی الگو	X^2	DF	X^2/df	GFI	AGFI	IFI	CFI	RMSEA
الگوی پیشنهادی	۲۲/۱۸	۸	۲/۷۷	۰/۹۳۲	۰/۹۲۱	۰/۹۷۶	۰/۹۸۶	۰/۰۷

بحث و نتیجه‌گیری

پردازش اطلاعات ضروری در دسترس یادگیرنده قرار می‌گیرد که این امر یادگیری عمیق‌تر و پایدارتر را تضعیف می‌کند، و به کاهش پایستگی تحصیلی در دانش‌آموز می‌شود. همبستگی منفی بین بارشناختی و پایستگی تحصیلی نشان می‌دهد که هرچه میزان بارشناختی افزایش یابد، احتمال پایداری دانش‌آموزان در مسیر تحصیل کاهش می‌یابد. این رابطه به دلیل تأثیر بارشناختی بالا بر کاهش انگیزه، افزایش استرس و کاهش توانایی پردازش اطلاعات شکل می‌گیرد. زمانی که دانش‌آموزان با حجم زیادی از اطلاعات یا تکالیف پیچیده مواجه می‌شوند، منابع شناختی آن‌ها بیش از حد درگیر شده و در نتیجه، خستگی ذهنی و فرسودگی تحصیلی

مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای بارشناختی در ارتباط بین سرمایه روانشناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری با پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان انجام گرفت. نتیجه حاصل از آزمون بوت‌استرپ نشان داد که اثر مستقیم بارشناختی بر میزان پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان منفی در سطح پنج صدم معنی‌دار می‌باشد. نتایج مطالعه همسو با نتایج مطالعات اسکولموفسکی (۲۰۲۲)، هائورن و همکاران (۲۰۱۹)، ون و محمدعلی (۲۰۲۴)، ایوانز و همکاران (۲۰۲۴) است، که نشان دادند با افزایش بارشناختی زائد، منابع شناختی کمتری برای

روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه

تحصیلی به‌عنوان یک عامل محافظتی عمل کرده و با تقویت انگیزه درونی، افزایش تحمل در برابر چالش‌ها و بهبود نگرش نسبت به یادگیری، پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان را بهبود می‌بخشد.

برای بررسی اثر مستقیم فرزندپروری هلی‌کوپتری بر میزان پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان، از آزمون بوت‌استرپ استفاده شد. نتایج این آزمون نشان داد که اثر مستقیم فرزندپروری هلی‌کوپتری بر پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان منفی و در سطح صدم معنادار است. یافته‌های پژوهش‌های عزیزی و طاهر (۱۴۰۴)، شکری و تقی‌زاده (۱۴۰۳)، و یگدال و برونیك (۲۰۲۲)، کلین و فی (۲۰۲۰)، لاروزا و همکاران (۲۰۲۵)، گولراوزتکین (۲۰۲۵) و شیفرین و همکاران (۲۰۱۹) با نتایج این مطالعه همسو هستند و نشان داده‌اند که سبک فرزندپروری هلی‌کوپتری با کاهش خودکارآمدی، افزایش وابستگی و کاهش توانایی کودک در مقابله با چالش‌های روزمره همراه است، که می‌تواند بر رشد روان‌شناختی و پایستگی تحصیلی او تأثیرگذار باشد. فرزندپروری هلی‌کوپتری، که به معنای نظارت و کنترل بیش از حد والدین بر زندگی تحصیلی و تصمیم‌گیری‌های فرزندان است، می‌تواند تأثیر منفی بر پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. والدینی که به‌طور مداوم در امور درسی فرزندان خود مداخله می‌کنند و اجازه نمی‌دهند آن‌ها به‌صورت مستقل چالش‌های تحصیلی را مدیریت کنند، موجب کاهش خودکارآمدی تحصیلی در دانش‌آموزان می‌شوند. این کاهش خودکارآمدی باعث می‌شود دانش‌آموزان در مواجهه با مشکلات درسی احساس ناتوانی کرده و کمتر به توانایی‌های خود برای حل مسائل اعتماد کنند. علاوه بر این، کنترل بیش از حد والدین می‌تواند احساس فشار و استرس تحصیلی را افزایش دهد، زیرا دانش‌آموزان ممکن است دائماً در حال تلاش برای جلب رضایت والدین باشند و نه به دلیل علاقه و انگیزه درونی خود. این مسئله منجر به کاهش انگیزه درونی برای یادگیری شده و در نهایت، احتمال فرسودگی تحصیلی را افزایش می‌دهد. از سوی دیگر، وابستگی بیش از حد دانش‌آموزان به والدین در تصمیم‌گیری‌های تحصیلی، باعث کاهش مهارت‌های حل مسئله و تصمیم‌گیری مستقل آن‌ها می‌شود. زمانی که این دانش‌آموزان در شرایطی قرار بگیرند که نیاز به تصمیم‌گیری مستقل دارند، ممکن است دچار اضطراب و عدم اطمینان شوند و در نتیجه، احتمال ترک تحصیل یا عدم پایداری به مسیر تحصیلی افزایش یابد. همچنین، سبک فرزندپروری هلی‌کوپتری می‌تواند منجر به کاهش تاب‌آوری تحصیلی شود، زیرا دانش‌آموزان به جای یادگیری مهارت‌های مقابله با چالش‌ها، به حمایت دائمی والدین متکی می‌شوند و در مواجهه با سختی‌های تحصیلی، انگیزه خود را از دست می‌دهند. بنابراین، فرزندپروری هلی‌کوپتری با کاهش خودکارآمدی، افزایش

افزایش می‌یابد. این وضعیت باعث کاهش خودکارآمدی و احساس ناتوانی در مدیریت فرآیند یادگیری شده و احتمال ترک تحصیل یا افت عملکرد تحصیلی را بالا می‌برد. علاوه بر این، افزایش بار شناختی موجب می‌شود که دانش‌آموزان در تصمیم‌گیری‌های تحصیلی دچار مشکل شوند و در مواجهه با چالش‌های درسی، به‌جای حل مسئله و ادامه مسیر، دلسردی و انصراف از تحصیل را تجربه کنند. بنابراین، افزایش بار شناختی به‌طور غیرمستقیم با کاهش پایستگی تحصیلی همراه است و می‌تواند منجر به کاهش سطح موفقیت تحصیلی و افزایش ترک تحصیل شود.

یکی دیگر از فرضیه‌های این مطالعه، پیش‌بینی اثر مستقیم سرمایه روان‌شناختی تحصیلی در تبیین مدل پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان بود. نتایج آزمون بوت‌استرپ نشان داد که سرمایه روان‌شناختی تحصیلی نقش معناداری در تبیین مدل پایستگی تحصیلی دارد و مقدار این تأثیر برابر با ۰/۳۲ است. یافته حاصل با نتایج مطالعات سلیمانی و همکاران (۱۴۰۳)، فولادی و همکاران (۱۴۰۳)، رامیز و زوریتا-زوریتا (۲۰۲۴)، لی و سحرالدین (۲۰۲۳) و آلمورو و همکاران (۲۰۲۳) در یک راستا می‌باشد که نشان دادند سرمایه روان‌شناختی تحصیلی نقش مهمی در افزایش ماندگاری تحصیلی و موفقیت دانش‌آموزان ایفا می‌کند. که تقویت ابعاد سرمایه روان‌شناختی تحصیلی می‌تواند به افزایش انگیزه، بهبود عملکرد تحصیلی و پایستگی تحصیلی منجر شود. می‌توان گفت که سرمایه روان‌شناختی تحصیلی به مجموعه‌ای از ویژگی‌های مثبت روان‌شناختی مانند خودکارآمدی، امیدواری، تاب‌آوری و خوش‌بینی اشاره دارد که نقش مهمی در افزایش پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کند. این ویژگی‌ها با ایجاد نگرش مثبت نسبت به چالش‌های تحصیلی، توانایی مقابله با موانع و حفظ انگیزه در مسیر یادگیری را افزایش می‌دهند. خودکارآمدی تحصیلی باعث می‌شود دانش‌آموزان به توانایی‌های خود در یادگیری اعتماد بیشتری داشته باشند و هنگام مواجهه با دشواری‌های درسی، به‌جای کناره‌گیری، به دنبال راه‌حل باشند. امیدواری، به‌عنوان یکی از عناصر کلیدی سرمایه روان‌شناختی، موجب شکل‌گیری اهداف روشن و اراده قوی برای دستیابی به آن‌ها می‌شود، در نتیجه دانش‌آموزان حتی در شرایط سخت نیز به ادامه تحصیل پایبند می‌مانند. تاب‌آوری به آن‌ها کمک می‌کند تا در برابر استرس‌ها و ناکامی‌های تحصیلی مقاومت بیشتری نشان دهند و پس از هر شکست، با انگیزه و انرژی بیشتری مسیر خود را ادامه دهند. خوش‌بینی نیز باعث می‌شود دانش‌آموزان رویدادهای منفی را موقتی و قابل کنترل بدانند و به توانایی خود در غلبه بر مشکلات باور داشته باشند. ترکیب این عوامل نه تنها باعث کاهش احساس ناامیدی و فرسودگی تحصیلی می‌شود، بلکه تعهد به تحصیل را افزایش داده و احتمال ترک تحصیل را کاهش می‌دهد. در نتیجه، سرمایه روان‌شناختی

استرس تحصیلی، کاهش مهارت‌های تصمیم‌گیری مستقل و کاهش تاب‌آوری، به‌طور غیرمستقیم پایداری تحصیلی دانش‌آموزان را کاهش داده و احتمال ترک تحصیل یا افت عملکرد تحصیلی را افزایش می‌دهد. از اهداف دیگر این مطالعه، بررسی نقش واسطه‌ای بار شناختی در ارتباط بین سرمایه روان‌شناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری با پایداری تحصیلی دانش‌آموزان بود. آزمون سوبل نشان داد که اثر واسطه‌ای بار شناختی در ارتباط بین متغیرهای پیش‌بین و متغیر ملاک معنادار است. یافته‌های مطالعات پیشین که با نتایج این پژوهش همسو هستند، نشان داده‌اند که بار شناختی مثبت، ارتباط و تعامل دانش‌قبلی با درگیری تحصیلی دانش‌آموز را افزایش می‌دهد، درحالی‌که بار شناختی منفی، این تعامل را کاهش می‌دهد (دانگ و همکاران، ۲۰۲۰). علاوه بر این، نتایج پژوهش‌های دیگر نشان داده‌اند که بار شناختی رابطه بین فرایند یادگیری و مهارت‌های استدلال بالینی دانشجویان پرستاری را در محیط شبیه‌سازی شده میانجی‌گری می‌کند (یونگ و روه، ۲۰۲۲). همچنین، مطالعات حاکی از آن است که بار شناختی، تأثیرات تعامل بین راهنمایی از طریق پرسش‌ها و نشانه‌ها را بر میزان یادگیری دانش‌آموزان میانجی‌گری کرده است (هان و همکاران، ۲۰۲۵). می‌توان گفت که بار شناختی بالا باعث کاهش اثرات مثبت سرمایه روان‌شناختی تحصیلی بر پایداری تحصیلی می‌شود، زیرا منابع شناختی موردنیاز برای استفاده از خودکارآمدی، امیدواری، تاب‌آوری و خوش‌بینی تحلیل می‌روند. در این شرایط، حتی دانش‌آموزان با سرمایه روان‌شناختی قوی نیز ممکن است دچار احساس ناتوانی، دل‌سردی و کاهش انگیزه شوند. بار شناختی بیش از حد، پردازش اطلاعات را دشوار کرده و تاب‌آوری در برابر چالش‌های تحصیلی را کاهش می‌دهد، در نتیجه خوش‌بینی و انگیزه درونی کارایی خود را از دست می‌دهند. بنابراین، مدیریت بهینه بار شناختی می‌تواند اثرات سرمایه روان‌شناختی را حفظ کرده و پایداری تحصیلی را تقویت کند. همچنین می‌توان گفت که بار شناختی به‌عنوان یک عامل تنش‌زا، می‌تواند اثرات منفی فرزندپروری هلی کوپتری را بر پایداری تحصیلی دانش‌آموزان تشدید کند. والدینی که بیش از حد در امور تحصیلی فرزندان خود مداخله می‌کنند، استقلال تصمیم‌گیری و مهارت‌های حل مسئله آن‌ها را کاهش داده و موجب وابستگی شدید به حمایت‌های بیرونی می‌شوند (نریمانی و همکاران، ۱۴۰۴). در این شرایط، اگر بار شناختی نیز بالا باشد، دانش‌آموزان دچار استرس و خستگی ذهنی بیشتری می‌شوند و توانایی مقابله با چالش‌های تحصیلی را از دست می‌دهند. زمانی که بار شناختی افزایش یابد، دانش‌آموزانی که به دلیل سبک فرزندپروری هلی کوپتری از مهارت‌های خودتنظیمی و مدیریت یادگیری بی‌بهره‌اند، در پردازش اطلاعات دچار مشکل شده و احساس ناتوانی بیشتری می‌کنند. این

احساس ناتوانی موجب افزایش اضطراب تحصیلی و کاهش انگیزه درونی آن‌ها برای ادامه مسیر تحصیل می‌شود. علاوه بر این، ترکیب کنترل بیش از حد والدین و فشار شناختی بالا، منجر به کاهش تاب‌آوری تحصیلی شده و احتمال ترک تحصیل یا افت عملکرد تحصیلی را افزایش می‌دهد.

یک نتیجه‌گیری کلی می‌توان گفت که بین راهبردهای ناکارآمد تنظیم مطالعه‌ی حاضر با محدودیت‌هایی همراه بود که می‌توان به چند مورد از آن‌ها اشاره کرد. یکی از محدودیت‌های این پژوهش، عدم کنترل کامل بر عوامل محیطی و فرهنگی مؤثر بر پایداری تحصیلی است. اگرچه مدل مورد بررسی نقش بار شناختی، سرمایه روان‌شناختی تحصیلی و فرزندپروری هلی کوپتری را تحلیل می‌کند، اما متغیرهای محیطی مانند حمایت اجتماعی، کیفیت تدریس معلمان و شرایط اقتصادی خانواده نیز می‌تواند بر پایداری تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار باشند. این مسئله ممکن است تعمیم‌پذیری نتایج را محدود کند. انجام پژوهش‌های آینده با استفاده از نمونه‌های متنوع از نظر پیشینه اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی می‌تواند به افزایش قابلیت تعمیم نتایج کمک کند. محدودیت دیگر این پژوهش، ماهیت مقطعی داده‌ها است که امکان بررسی تغییرات در طول زمان را محدود می‌کند. پیشنهاد می‌شود انجام مطالعات طولی که تغییرات متغیرهای مورد بررسی را در بازه‌های زمانی مختلف تحلیل کند، در دستور کار قرار گیرد. همچنین، استفاده از مدل‌سازی رشد یا تحلیل مسیر طولی می‌تواند به درک بهتر روندهای تحولی پایداری تحصیلی کمک کند. محدودیت دیگر این پژوهش، تکیه بر داده‌های خودگزارشی است. ابزارهای جمع‌آوری داده در این پژوهش عمدتاً مبتنی بر پرسشنامه‌های خودگزارشی هستند که ممکن است تحت تأثیر سوگیری‌های پاسخ‌دهی مانند مطلوبیت اجتماعی یا خطای حافظه قرار بگیرند. این موضوع می‌تواند بر دقت و اعتبار یافته‌ها تأثیر بگذارد. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده از روش‌های چندمنبعی مانند مشاهده مستقیم رفتارهای تحصیلی، گزارش معلمان و والدین، یا داده‌های عملکردی مانند نمرات تحصیلی و میزان حضور در کلاس استفاده شود. ترکیب روش‌های کمی و کیفی نیز می‌تواند به ارائه تصویری جامع‌تر از پایداری تحصیلی کمک کند.

با توجه به یافته‌های این پژوهش، روان‌شناسان و معلمان می‌توانند با طراحی برنامه‌های آموزشی مناسب و به‌کارگیری راهبردهای یادگیری فعال و تقویت مهارت‌های خودتنظیمی در دانش‌آموزان، به کاهش بار شناختی غیرضروری کمک کرده و پایداری تحصیلی آن‌ها را افزایش دهند. توصیه می‌شود به‌جای ارائه حجم زیادی از اطلاعات به‌صورت هم‌زمان، از روش‌های گام‌به‌گام و متناسب با ظرفیت شناختی دانش‌آموزان استفاده شود. همچنین، ایجاد فرصت‌هایی برای افزایش استقلال در یادگیری،

۳۵. [Doi: 10.22098/jld.2024.14996.2166]

شکری، ا. و تقی‌زاده هیر، س. (۱۴۰۳). اثربخشی فرزندپروری مثبت به مادران بر خودکارآمدی و تاب‌آوری کودکان دارای اختلال یادگیری خاص.

ناتوانی‌های یادگیری، ۱۳(۴)، ۳۶-۴۶. [Doi: 10.22098/jld.2024.15412.2175]

عزیزی، ز. و طاهر، م. (۱۴۰۴). اثربخشی برنامه یکپارچگی حسی بر ادراک فضایی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با ناتوانی یادگیری خاص.

ناتوانی‌های یادگیری، ۱۵(۲)، ۵۳-۶۴. [Doi: 10.22098/jld.2026.18096.2275]

فولادی، ب.، نریمانی، م.، موسی‌زاده، ت. و تکلوی، س. (۱۴۰۳). مقایسه اثربخشی آموزش مبتنی بر هوش چندگانه و آگاهی واج‌شناختی و

ترکیب این دو روش بر بهبود مهارت‌های خواندن دانش‌آموزان نارساخوان. ناتوانی‌های یادگیری، ۱۳(۴)، ۵۹-۷۱. [Doi: 10.22098/jld.2023.13562.2117]

فولادی، ف.؛ پورشهریار، ح. و ابراهیمی، س. (۱۴۰۲). ویژگی‌های روان‌سنجی ابزار والدگری هلیکوپتری فرم کوتاه در نوجوانان.

دست‌آوردهای روان‌شناختی، ۳۰(۱)، ۷۸-۵۹. [Doi: 10.22055/psy.2022.38405.2734]

ملاحسینی، ا.، نادری، م. و سجادیان، ا. (۱۴۰۱). اثربخشی آموزش رفتارهای اجتماعی مطلوب تحصیلی بر اشتیاق و پایستگی تحصیلی دانش‌آموزان پسر دوره متوسطه دوم. مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۱۱(۱)، ۱۴۵-۱۶۷. [Doi: 10.1001.1.2423494.1401.11.1.6.8]

نریمانی، م.، سلمانی، ع. و شاری، آ. (۱۴۰۴). اثربخشی آموزش مهارت‌های ارتباط مؤثر بر امیدواری تحصیلی و بهزیستی روان‌شناختی در دانش‌آموزان مستعد رفتارهای پرخطر. روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه، ۱۱(۱)، ۸۲-۹۵. [Doi: 10.22098/jsp.2025.16465.6043]

References:

- Almurumudhe, L. K. A., Mahdad, A., Abdulkadhim Johni, A., & Yousefi, Z. (2024). The mediating role of self-esteem in the relationship between psychological capital, academic engagement, and academic procrastination with academic performance among students in Al-Diwaniyah, Iraq. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 7(3), 1-9. [Doi: 10.61838/kman.ijes.7.3.1]
- Azizi, Z., & Taher, M. (2026). The effectiveness of sensory integration program on spatial perception and academic achievement of students with specific learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 15(2), 53-64. (Persian) [Doi: 10.22098/jld.2026.18096.2275]
- Bayramnejad, H., Yarahmadi, Y., Ahmadian, H. and Akbari, M. (2021). Developing of school satisfaction model based on perception of classroom environment and perception of teacher support mediated by Academic Buoyancy and academic engagement. *Research in School and Virtual Learning*, 8(3), 71-84. (Persian) [Doi: 10.30473/etl.2021.55255.3321]

کاهش کنترل بیش از حد والدین، و آموزش مهارت‌های مقابله‌ای می‌تواند وابستگی دانش‌آموزان به حمایت‌های بیرونی را کاهش داده و انگیزه درونی آن‌ها را برای ادامه تحصیل تقویت کند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

تمامی اصول اخلاقی مرتبط با این مطالعه رعایت شده است. در تمامی مراحل، شرکت‌کنندگان امکان خروج از مطالعه را داشتند و پیش از آغاز مطالعه، از تمامی آن‌ها رضایت‌نامه مشارکت آگاهانه دریافت شده است.

حامی مالی

حمایت مالی این پژوهش توسط دانشگاه پیام نور تأمین شده است.

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخش‌های پژوهش حاضر مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافع در این پژوهش وجود ندارد.

منابع

بایرام نژاد، ح.، یاراحمدی، ی.، احمدیان، ح. و اکبری، م. (۱۳۹۹). تدوین مدل علی رضایت از مدرسه بر اساس ادراک محیط کلاس و ادراک حمایت معلم با نقش واسطه‌ای پایستگی تحصیلی و درگیری تحصیلی. فصلنامه علمی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، ۸(۳)، ۸۴-۷۱. [Doi: 10.30473/etl.2021.55255.3321]

پرزور، پ.، محبوبی‌پور، ن.، سلمانی، ع. و شاری، آ. (۱۴۰۵). اثربخشی مداخله ذهنیت رشد‌یابنده بر ادراک خود و توانمندسازی روان‌شناختی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری خاص. ناتوانی‌های یادگیری، ۱۵(۳)، ۱-۱۴. [Doi: 10.22098/jld.2026.18780.2297]

زارعی منوجان، ن.، حسین‌چاری، م.، جوکار، ب. و شیخ‌الاسلامی، ر. (۱۳۹۹). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی تحصیلی در نوجوانان. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۱۱(۴۰)، ۵۳-۳۱. [Doi: 10.22054/jem.2020.49790.2005]

زاهد، س.، درتاج، ف.، اسدزاده، ح.، کدیور، پ. و فرخی، ن. (۱۴۰۰). ساختار عاملی و اعتباریابی نسخه‌ی فارسی پرسشنامه بار شناختی. فصلنامه روان‌شناسی شناختی، ۹(۱)، ۳۹-۵۴. [Doi: 10.22054/jem.2020.49790.2005]

سلیمانی، ا.، امیری‌منش، م. و آریاپوران، س. (۱۴۰۳). مقایسه اختلالات اضطرابی در کودکان و نوجوانان با و بدون اختلالات یادگیری خاص: نقش تعاملی والدگری هلیکوپتری. ناتوانی‌های یادگیری، ۱۳(۴)، ۲۴-۲۴. [20.1001.1.23455780.1400.9.1.6.8]

- Cline, F., & Fay, J. (2020). *Parenting with love and logic: Teaching children responsibility*. NavPress
- Dang, A. H., & Middlemiss, W. (2025). Academic buoyancy and fear of failure differences among university students: Null findings. *Social Sciences & Humanities Open*, 11, 101184. [Doi: 10.1016/j.ssaho.2024.101184]
- Dong, A., Jong, M. S. Y., & King, R. B. (2020). How does prior knowledge influence learning engagement? The mediating roles of cognitive load and help-seeking. *Frontiers in Psychology*, 11, 591203 [Doi:10.3389/fpsyg.2020.591203]
- Evans, P., Vansteenkiste, M., Parker, P., Kingsford-Smith, A., & Zhou, S. (2024). Cognitive load theory and its relationships with motivation: A self-determination theory perspective. *Educational Psychology Review*, 36(1), 7-16. [Doi: 10.1007/s10648-023-09841-2]
- Fooladi, B., Narimani, M., Mousazadeh, T., & Taklavi, S. (2024). Comparing the effectiveness of education based on multiple intelligences and phonological awareness and the combination of these two methods on improving the reading skills of dyslexic students. *Journal of Learning Disabilities*, 13(4), 59-71. (Persian) [Doi: 10.22098/jld.2023.13562.2117]
- Fooladi, F., PourPshahriar, H., & Ebrahimi, S. (2023). Psychometric properties of helicopter parenting instrument in adolescents. *Psychological Achievements*, 30(1), 59-78. (Persian) [Doi: 10.22055/psy.2022.38405.2734]
- Güler Öztekin, G., Ata, S., & Coşgun Demirdağ, M. (2025). Maternal/paternal helicopter parenting and school adjustment in adolescents: The mediating roles of internal and external academic locus of control. *School Psychology International*, 46(1), 90-111. [Doi: 10.1177/01430343241283683]
- Han, L., Lv, Q., Xiao, M., Ma, Z., Jou, M., & Huang, C. C. (2025). The impact of question guidance and cues on learners' online multimedia learning outcomes: the mediating role of cognitive load. *Interactive Learning Environments*, 33(1), 597-614. [Doi: 10.1080/10494820.2024.2353188]
- Hawthorne, B. S., Vella-Brodrick, D. A., & Hattie, J. (2019, October). Well-being as a cognitive load reducing agent: a review of the literature. In *Frontiers in Education*, 4(121), 1-17. [Doi: 10.3389/feduc.2019.00121]
- Hirvonen, R., Putwain, D. W., Määttä, S., Ahonen, T., & Kiuru, N. (2020). The role of academic buoyancy and emotions in students' learning-related expectations and behaviours in primary school. *British Journal of Educational Psychology*, 90(4), 948-963. [Doi: 10.1111/bjep.12336]
- Jung, M. J., & Roh, Y. S. (2022). Mediating effects of cognitive load on the relationship between learning flow and clinical reasoning skills in virtual simulation learning. *Clinical Simulation in Nursing*, 64, 16-23. [Doi: 10.1016/j.ecns.2021.12.004]
- Klepsch, M., Schmitz, F., & Seufert, T. (2017). Development and validation of two instruments measuring intrinsic, extraneous, and germane cognitive load. *Frontiers in Psychology*, 8, 1997. [Doi: 10.3389/fpsyg.2017.01997]
- La Rosa, V. L., Ching, B. H. H., & Commodari, E. (2025). The impact of helicopter parenting on emerging adults in higher education: A scoping review of psychological adjustment in university students. *The Journal of Genetic Psychology*, 186(2), 162-189. [Doi:10.1080/00221325.2024.2413490]
- Leppink, J., Paas, F., Van der Vleuten, C. P., Van Gog, T., & Van Merriënboer, J. J. (2013). Development of an instrument for measuring different types of cognitive load. *Behavior Research Methods*, 45, 1058-1072. [Doi:10.3758/s13428-013-0334-1]
- Li, R., Che Hassan, N., & Saharuddin, N. (2023). Psychological capital related to academic outcomes among university students: a systematic literature review. *Psychology Research and Behavior Management*, 3739-3763. [Doi: 10.2147/PRBM.S421549]
- Martin, A. J., & Marsh, H. W. (2008). Academic buoyancy: Towards an understanding of students' everyday academic resilience. *Journal of School Psychology*, 46(1), 53-83. [Doi:10.1016/j.jsp.2007.01.002]
- Martin, A. J., & Marsh, H. W. (2009). Academic resilience and academic buoyancy: Multidimensional and hierarchical conceptual framing of causes, correlates and cognate constructs. *Oxford Review of Education*, 35(3), 353-370. [Doi: 10.1080/03054980902934639]
- Mollahoseini, A. H., Nadi, M. A. and Sajadian, I. (2022). Effectiveness of favorable academic social behaviors training on the academic engagement and buoyancy of secondary high school male students. *Educational and Scholastic studies*, 11(1), 145-167. (Persian) [Doi:10.1001.1.2423494.1401.11.1.6.8]
- Narimani, M., Salmani, A. & Sharei, A. (2025). The effectiveness of effective communication skills training on academic hope and psychological well-being in students prone to high-risk behaviors. *Journal of School Psychology*, 14(1), 82-95. (Persian) [Doi:10.22098/jsp.2025.16465.6043]
- Porzoor, P., Mohebipoor, N., Salmani, A. & Sharei, A. (2026). The Effectiveness of Growth Mindset Intervention on Self-Perception and Psychological Empowerment of Students with Specific Learning Disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 15(3), 1-14. (Persian) [Doi:10.22098/jld.2026.18780.2297]
- Putwain, D. W., Jansen in de Wal, J., & van Alphen, T. (2023). Academic buoyancy: Overcoming test anxiety and setbacks. *Journal of Intelligence*, 11(3), 42-53. [Doi: 10.3390/jintelligence11030042]
- Ramírez-Pérez, M., & Zurita Zurita, R. (2024). Examining the relationship between academic psychological capital profiles and coping with academic stress and time management among undergraduate students. *Journal of International Students*, 14(3), 364-384. [Doi: 10.32674/jis.v14i3.6302]
- Schiffrin, H. H., Erchull, M. J., Sendrick, E., Yost, J. C., Power, V., & Saldanha, E. R. (2019). The effects of maternal and paternal helicopter parenting on the self-determination and well-being of emerging adults. *Journal of Child and Family Studies*, 28, 3346-3359. [Doi: 10.1007/s10826-019-01513-6]

- Shokri, A., & Taghizadeh Hir, S. (2024). The effectiveness of positive parenting to mothers on self-efficacy and resilience of children with specific learning disorders. *Journal of Learning Disabilities*, 13(4), 36–46. (Persian) [Doi: 10.22098/jld.2024.15412.2175]
- Soleimani, E., Amirmanesh, M., & Ariapooran, S. (2024). Comparison of anxiety disorders in children and adolescents with and without specific learning disorders: The interactive role of helicopter parenting. *Journal of Learning Disabilities*, 13(4), 24–35. (Persian) [Doi: 10.22098/jld.2024.14996.2166]
- Skulmowski, A., & Xu, K. M. (2022). Understanding cognitive load in digital and online learning: A new perspective on extraneous cognitive load. *Educational Psychology Review*, 34(1), 171-196. [Doi: 10.1007/s10648-021-09624-7]
- Sweet, J., & Swayze, S. (2020). Academic psychological capital: A novel approach to freshmen retention. *Journal of College Student Retention*, 25(2), 235-253. [Doi: 10.1177/1521025120980372]
- Ursin, P., Järvinen, T., & Pihlaja, P. (2021). The role of academic buoyancy and social support in mediating associations between academic stress and school engagement in Finnish primary school children. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 65(4), 661-675. [Doi:10.1080/00313831.2020.1739135]
- Vigdal, J. S., & Brønnick, K. K. (2022). A systematic review of “helicopter parenting” and its relationship with anxiety and depression. *Frontiers in Psychology*, 13, 872981. [Doi: 10.3389/fpsyg.2022.872981]
- Wang, T., & Lajoie, S. P. (2023). How does cognitive load interact with self-regulated learning? A dynamic and integrative model. *Educational Psychology Review*, 35(3), 69-76. [Doi:10.1007/s10648-023-09794-6]
- Wen, P., Lu, F., & Mohamad Ali, A. Z. (2024). Using attentional guidance methods in virtual reality laboratories reduces students’ cognitive load and improves their academic performance. *Virtual Reality*, 28(2), 110-120. [Doi: 10.1007/s10055-024-01012-0]
- Yılmaz, H. (2020). Possible result of extreme parenting: Power of helicopter parenting attitude to predict ego inflation. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 10(2), 523-554. [Doi: 10.14527/pegegog.2020.018]
- Zahed, S., Dortaj, F., Asadzadeh, H., Kadivar, P., Farokhi, N. (2021). Structure and validation of the Persian version of the Cognitive Load Questionnaire. *Journal of Cognitive Psychology*, 9 (1), 39-54. (Persian) [Doi: 20.1001.1.23455780.1400.9.1.6.8]
- Zarei manoojan, N., Hosseinchari, M., jowkar, B. and Sheikholeslami, R. (2020). Psychometric properties of academic Psychological Capital Inventory in adolescent. *Quarterly of Educational Measurement*, 11(40), 31-53. (Persian) [Doi:10.22054/jem.2020.49790.2005]
- Zaremohzzabieh, Z., Ahrari, S., Zarean, M., & Roslan, S. (2025). Helicopter parenting as a predictor of academic achievement and life satisfaction among emerging adults at University: A Meta-Analytic path analysis based on self-determination theory. *The Family Journal*, 17,1-16. [Doi:10.1177/10664807241313131]
- Zeng, T., Zhong, K., & Wang, W. (2025). Overlap or breakthrough? exploration of the academic buoyancy structure in Chinese EFL learners. *PloS one*, 20(1), e0318347. [Doi: 10.1371/journal.pone.0318347]